

100/347
ח"כ

בית משפט השלום בבית ים

ת"א 54619-12-20 סובוטין ואח' נ' לביטוח בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

בפני כבוד השופט אודי הקר

תובעים

1. אלכסנדר סובוטין
2. סובוטין אלה
ע"י ב"כ עוה"ד רון הרפז

נגד

מנורה מבטחים לביטוח בע"מ
ע"י ב"כ עוה"ד מיכה צופין

נתבעת

פסק דין

- 1 מקרה מצער שעניינו בתביעה לתשלום תגמולי ביטוח חיים, אותה הגישו הורי המנוח. עיקר
- 2 המחלוקת בין הצדדים נסובה על נסיבות מותו של המנוח. האם המנוח שם קץ לחייו טרם חלוף שנה
- 3 ממועד עריכת הביטוח אם לאו.

4 רקע ותמצית טענות הצדדים:

- 5 1. אסקור בתמצית את הרקע לתביעה ואת טענות הצדדים וארחיב להלן, ככל שיידרש, בפרק הדיון.
- 6 2. מר סרגיי סובוטין ז"ל (להלן: "המבוטח" או "המנוח") התגורר ביחידת דיור נפרדת בבית הוריו
- 7 (התובעים) בעיר אילת.
- 8 3. המנוח היה מבוטח (במשותף עם התובע 1) בפוליסת ביטוח חיים אצל הנתבעת (ביטוח "ריסק
- 9 משכנתא"), במסגרתה התחייבה הנתבעת לשלם לבנק מזרחי - טפחות בע"מ את סכום יתרת
- 10 ההלוואה, עד לסך של כ- 700,000 ש"ח במקרה של פטירת המנוח. תקופת הביטוח החלה בחודש יולי
- 11 2017 (נספחים 5-6 לתצהיר התובע ונספח 1 לתצהיר הנתבעת).
- 12 4. לדאבון הלב, ביום 6.1.18 נמצא המבוטח בביתו ללא רוח חיים (ראו תעודת הפטירה – נספח 1
- 13 לתצהיר התובע).

בית משפט השלום בבתי ים

ת"א 54619-12-20 סובוטין ואח' נ' לביטוח בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

5. ביום 15.2.18 שלחו התובעים לנתבעת "הודעה על פטירת המנוח" וביום 7.8.18 שלחה הנתבעת לתובעים מכתב בו דחתה את בקשתם לתשלום תגמולי הביטוח (נספח 9 לתצהיר התובע - להלן: "מכתב הדחייה").
6. לטענת התובעים, עם מותו של בנם הם זכאים כי הנתבעת תשלם לבנק את תגמולי הביטוח. הנתבעת טוענת כי לאור נסיבות מותו של המנוח (התאבדות בשנת הביטוח הראשונה) התובעים אינם זכאים לתגמולי הביטוח: הן לאור תנאי הפוליסה והן לאור הוראת סעיף 50 לחוק חוזה הביטוח התשמ"א - 1981 (להלן: "חוק חוזה הביטוח").
7. לטענת התובעים הנתבעת לא הוכיחה כי המנוח התאבד. בנוסף מעלים התובעים טענות נוספות, לעניין תוקפה של "הודעת הדחייה" ששלחה להם הנתבעת, בהעדר הנמקה כדן, ונגד זכותה של הנתבעת להסתמך על הסייג שבסעיף 7 לפוליסה (לפיו היא אינה מחויבת לשלם תגמולי ביטוח במקרה של התאבדות במהלך שנת הביטוח הראשונה) שעה שלא המציאה להם את הפוליסה.
8. אציין כי התביעה הוגשה תחילה גם נגד בנק מזרחי טפחות בע"מ, אולם בפסק דין שנתן תוקף להסכמת הצדדים התביעה נגד הבנק נדחתה.
9. מטעם התובעים הוגש תצהירו של התובע, מר אלכסנדר סובוטין וכן הוגשה חוות דעת (נגדית) של המומחה, מר אריה צוק (נצי"מ בדימוס במשטרת ישראל).
10. מטעם הנתבעת הוגש תצהירה של הגב' שלהבת ארז - מנהלת מחלקת תביעות ביטוח חיים בנתבעת. כן הוגשה חוות דעתו של עו"ד אברהם מנצור (נצי"מ בדימוס במשטרת ישראל).
11. כן זומנו לעדות העדים הבאים: רס"ב שחר הגלילי חוקר הזירה שערך את הדו"ח המסכם של מז"פ; רב פקד דני בקר - קצין אגף חקירות ומודיעין לשעבר בעיר אילת; רס"ר רם פיטוסי, חוקר במשטרת ישראל; מר בצלאל אזולאי - בעל חדר כושר בו התאמן המנוח; מר אלעד קרוצי - חבר ילדות של המנוח; מר אופיר אור חן - מנהלו הישיר של המנוח במקום עבודתו באושרנום באילת; מר פנחס קינן - המנהל במקום עבודתו של המנוח; והגברת מריה מיכל סובוטין - אחותו של המנוח.
12. כן צורפו לתיק, לאור צווים שניתנו על ידי, תיק החקירה של משטרת ישראל בדבר מותו של המנוח והקלטת השיחה שנערכה בין התובע למד"א בסמוך לאירוע (בה אף נשמע קולה של התובעת ברקע).
13. משנתקרו העדים והוגשו סיכומי הצדדים בשל התיק להכרעה.

דין והכרעה

14. **דין התביעה להדחות.** אנמק, מבלי להידרש לטענות שאינן נדרשות לצורך ההכרעה בתיק, לטענות המהוות הרחבת חזית וטענות שנזנחו בסיכומי הצדדים.

בית משפט השלום בבית ים

ת"א 54619-12-20 סובוטין ואח' נ' לביטוח בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

15. אקדים ואציין כי עסקינן במקרה מצער ומכמיר לב. ליבי עם התובעים ואני משתתף באובדנם. עם זאת, חרף הנסיבות המצערות, אינני סבור שיש לקבל את התביעה.
16. כפי שאף הבהירו הצדדים בסיכומיהם עיקר המחלוקת היא בשאלת נסיבות מותו המצער של המנוח. כמפורט להלן, מצאתי לבכר טענות הנתבעת על פני טענות התובעים ולקבוע, כי נסיבות מותו מתיישבות יותר עם טענת הנתבעת מאשר עם טענת התובעים וכי הנתבעת הוכיחה ברמה הנדרשת בהליך אזרחי זה (ואף מעבר לכך), כי המנוח שם קץ לחייו.
17. כן מצאתי לדחות את יתר טענות הנתבעת לעניין הודעת הדחייה ואי המצאת הפוליסה, הכל כמפורט להלן.
- 9 **נטל ההוכחה**
18. אין מחלוקת בין הצדדים כי על הנתבעת מוטל הנטל להוכיח כי המנוח התאבד, מטעם זה אף הוריתי על היפוך סדר הבאת הראיות בתיק זה (החלטתי מיום 20.12.21). עם זאת אני מקבל את טענת הנתבעת, כי הנטל המוטל עליה הוא ברף הנדרש בהליך האזרחי (מאזן ההסתברויות) וכי לא מוטל עליה נטל גבוה יותר, גם אם לשם עמידתה בנטל זה עליה להציג ראיות דווקניות, בכמות ובמשקל שדי בהן כדי להטות את הכף לטובת גרסתה.
19. כך נפסק בעניין ע"א 2976-00 הפניקס הישראלי חברה לביטוח בע"מ נ' מג'ידה לידאווי (21.10.22):
"בית-המשפט המחוזי סבר כי על המערערת, הטוענת שהמנוח שם קץ לחייו, מוטל "נטל ראיה מוגבר". המערערת משיגה על קביעה זו. לטענתה, אין מוטל עליה נטל הוכחה מוגבר, כי אם נטל הוכחה רגיל במשפט אזרחי, לאמור הוכחה על-פי מאזן ההסתברויות. סבורני כי הדין בעניין זה עם המערערת, עם זאת מקובלים עליי דבריו החלופיים של בית-המשפט המחוזי, ולפיהם כמות הראיות הנדרשת להוכחת טענה נגזרת ממהותה ומחומרתה של הטענה. כך, בענייני המערערת מייחסת למנוח התנהגות יוצאת-דופן, שאיננה מעשה של יום ביומו. בבואה לשכנע את בית-המשפט כי גירסתה סבירה מן הגירסה האחרת, על המערערת להציג ראיות בכמות ובמשקל שדי בהם כדי להטות את הכף לטובתה. לא ברף הוכחה שונה קא עסקינן, כי אם ביישומו של רף ההוכחה של מאזן ההסתברויות בהתחשב בנסיבות המקרה, במהות הטענות ובחומרתן (ראו והשוו: ע"א 373/89 מסרי (שאהין) נ' ח'לף; ע"א 475/81 זיקרי נ' "כלל" חברה לביטוח בע"מ)".
20. וכן בע"א 8313-06 פלונית נ' מגדל חברה לביטוח בע"מ (29.3.09):

בית משפט השלום בבית ים

ת"א 54619-12-20 סובוטין ואח' נ' לביטוח בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

- 1 "הנטל להוכחת התקיימותה של החזקה הממעטת חל על הטוען לתחולתה,
2 ובמקרה שבפנינו המשיבים. כבכל עניין אזרחי רף ההוכחה הנדרש הוא של מאזן
3 ההסתברויות, אלא שבשל מהותה וחומרתה של הטענה הראיות הנדרשות
4 להוכחתה יהיו דווקניות יותר מבמקרה הרגיל (ראו למשל ע"א 2976/00 הפניקס
5 הישראלי חברה לביטוח נ' לידאווי (לא פורסם, [פורסם בנבו], 21.10.02) (להלן:
6 עניין לידאווי))."
- 7 21. כמפורט להלן, אני סבור שבחינה דווקנית של הראיות במקרה זה מובילה למסקנה, כי יש להעדיף
8 את גרסת הנתבעת על פני גרסת התובעים וכי בראיות שהציגה, הן בבחינת משקלן והן בבחינת
9 כמותן, עמדה הנתבעת בנטל המוטל עליה להוכיח כי המנוח התאבד, וזאת אף למעלה מהרף הנדרש
10 בהליך האזרחי (מאזן ההסתברויות).
- 11 **נסיבות מותו של המנוח**
- 12 22. אסקור בקצרה את הראיות המעידות על כך שהמנוח שם קץ לחייו ולאחר מכן אדרש לטענות
13 התובעים הנוגעות לעניין זה.
- 14 23. אחת הראיות המרכזיות עליה מסתכמת הנתבעת היא הודעה שנמצאה בטלפון הנייד של המנוח
15 לאחר פטירתו (ועל כך להלן) בתיקיית ה"פתקים" (נספח 8 לתצהיר הנתבעת – להלן: "פתק
16 הפרידה" או "הפתק"). פתק הפרידה נכתב בסמוך למותו של המנוח ונכתב בו כך:
17 "אמא, אבא, מאשולקה, פרידנציה.. אוהב אותכם מאוד, היו לי חיים מצויינים
18 והלוואי היתי מקבל אותכם בחיים הבאים. בבקשה אל תכעסו עלי תהיו חזקים
19 ותמשיכו לחיות חיים מאושרים בבקשה. מאשקה, אני רוצה שתסיימי את התואר
20 ותצליחי מאוד בחיים ושיהיו לך הרבה ילדים (היתי רוצה שלפחות ילד אחד או
21 ילדה אחת יהיה דומה לי). לנקה, ז'נקה, איגור, חיים, אלעד, דניס וכל החברים
22 והמשפחה שלי, היתה לי זכות גדולה לחיות חיים מצויינים לצידכם. אני רוצה
23 שתזכרו את שמחת החיים שהיתה לי ותמשיכו לחיות חיים מאושרים, אני תמיד
24 אהיה לצדכם אצלכם בלב."⊕
- 25 24. דומה כי האמור בפתק מדבר בעד עצמו. פתק זה, שנכתב בסמוך לשעת מותו של המנוח, מלמד כי
26 המנוח נפרד ממשפחתו וחבריו ויש בו להעיד על כוונתו לשים קץ לחייו.
- 27 25. טענת התובעים, כי אין לראות בפתק זה משום "מכתב התאבדות" משום שלא מוזכרת בו המילה
28 "מוות" ולא מצוין בו כי המנוח היה במצוקה ואף מצוין בו כי חייו של המנוח היו טובים, אינה יכולה
29 להתקבל.

בית משפט השלום בבית ים

ת"א 54619-12-20 סובוטין ואח' נ' לביטוח בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

26. הפתק מתייחס לחייו של המנוח בלשון עבר "היו לי חיים מצוינים", "היתה לי זכות גדולה לחיות חיים מצוינים לצדכם", המנוח אף ביקש בפתק ממשפחתו וחבריו שלא לכעוס עליו ולהמשיך להיות מאושרים ומוסיף: "אני רוצה שתזכרו את שמחת החיים שהיתה לי"; וכן: "והלוואי היתי מקבל אותכם בחיים הבאים".
27. ראו לעניין זה אף עדותו של המומחה מטעם התובעים, בעמוד 60 לתמליל, שורות 19 עד עמוד 61, שורה (21): "אם ההודעה אותנטית אכן אז זה בהחלט יותר תומך מטה את המאזניים לכיוון התאבדות מאשר לנסיבות אחרות אבל מה שרלוונטי פה ובהחלט רלוונטי כי אם הפתק הזה נכתב ואפשר בבדיקה פשוטה ניתן לראות מתי נכתב הפתק הזה, אם הוא נחתם בכלל בטלפון של המנוח, אני אומר, אבל יש הבדל האם הוא נכתב לפני 10 שנים על רקע איזה משבר או נכתב בסמוך לגורם המוות... כמו שאמרתי אם הפתק הזה נוצר ואין בעיה לבדוק זה מסמך דיגיטלי זה בטלפון, אם הוא נוצר בערב או סמוך לשעת המוות ברור שזה מטה את הכף יותר לכיוון את הקונספציה החשד של ההתאבדות...". בענייננו הוכח כי ה"פתק" נכתב בסמוך לשעת מותו של המנוח.
28. גם הטענות לעניין נסיבות מציאת הפתק אינן משנות ואין בהן כדי לגרוע ממשמעותו. אין מחלוקת, כי במועד מציאת גופת המנוח משטרת ישראל לא הצליחה "לפרוץ" את מכשיר הטלפון הנייד והפתק לא נמצא לפניהם שעה שקבעו כי מותו נגרם מהתאבדות. אולם בסופו של יום, לאחר שהמשטרה השיבה את מכשיר הטלפון לאחות המנוח, זו הצליחה לפרוץ את הטלפון, באמצעות קרוב משפחתה, והביאה את תוכנו לידיעת המשטרה (ביום 20.2.18). זאת, ללא כל הסתייגות ומבלי שנטען כי נערכו בו שינויים כלשהם (סעיף 33 לסיכומי התובעים, הודעתה של האחות במשטרה מיום 20.2.18 (עמוד 66 לחוות הדעת) ועמוד 51 לתמליל מיום 7.12.22, שורות 3-24).
29. הטענה שמשטרת ישראל לא בדקה את הטלפון (גם לאחר "שנפרץ") ולא בדקה האם יש בו אינדיקציות לנסיבות אחרות שהובילו למותו של המנוח ועל כן נוצר "ואקום חקירתי" וכי יתכן שניתן היה לגלות במכשיר הטלפון ראיות לכך שהמנוח לא התאבד, היא בגדר השערה בעלמא ומכל מקום אין בה כדי לשנות את שנכתב ב"פתק". יתרה מכך. מכשיר הטלפון היה מצוי בידי אחות המנוח (גם לפני שהציגה אותו למשטרה וגם לאחר מכן) והתובעים, שהיו יכולים לעיין בו לא מצאו (ולא הציגו) כל ראיה מתוך המכשיר שיש בה ללמד על נסיבות אחרות למותו של המנוח. אחותו של המנוח אף העידה כי בדקה את הטלפון וההודעות שבו ולא מצאה כל ראיה שיש בה להעיד על נסיבות מותו של המנוח, למעט ה"פתק" ("הסתכלתי, כן. ... בטח, אני הסתכלתי, בטח... כלום. חוץ מהפתק הזה עם סמיילים לא היה כלום" – עמוד 51 לתמליל, שורות 11-20).
30. הטענה כי יתכן שמישו אחר כתב את הפתק (ולא המנוח) נטענה אף היא בעלמא והיא אינה מתיישבת עם המועד בו נכתב הפתק - סמוך למותו; עם תוכנו של הפתק - בו מפורטים שמות חבריו ומשפחתו של המנוח בכינויים בהם נהג לנותם; ועם נסיבות מציאתו של הפתק - על ידי אחותו לאחר שהצליחה לפרוץ את הטלפון שהיה נעול, מבלי שאף אחד אחר "פרץ" לטלפון קודם לכן, ושעה

בית משפט השלום בבית ים

ת"א 54619-12-20 סובוטין ואח' נ' לביטוח בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

- 1 שגם המשטרה לא הצליחה לפרוץ אותו. למעלה מן הצורך אציין, כי התובעים לא זימנו לעדות את
- 2 קרוב המשפחה שהצליח "לפרוץ" את הטלפון. המומחה מטעם התובעים הבהיר כי אין לו כל
- 3 "אינדיקציה" לכך שה"פתק" זויף וכי הוא לא בדק זאת ואף לא שוחח עם אחותו של המנוח או קרוב
- 4 המשפחה ש"פרץ" את הטלפון (עמוד 59 לתמליל, שורות 1-22).
- 5 הגם שדומה שדי באמור כדי ללמד על כך שהנתבעת הוכיחה את טענתה, הרי שראיה זו אינה ניצבת
- 6 לבדה, שכן נסיבות מותו של המנוח והראיות הנוספות שהציגה הנתבעת תומכות אף הן בגרסת
- 7 הנתבעת כי המנוח התאבד. כמפורט להלן:
- 8 ראשית, חקירת משטרת ישראל חובילה למסקנה כי המנוח שם קץ לחייו, עוד לפני שנמצא פתק
- 9 הפרידה. ראו לעניין זה עדותו של רפ"ק דני בקר ומסמכי תיק החקירה. אומנם התובעים העלו טענות
- 10 בדבר חקירה זו (ועל כך להלן) ובפרט טענות שעניינן בכך שמשטרת ישראל לא מיצתה את החקירה
- 11 וכי ניתן היה לבצע בדיקות נוספות על מנת לגבש את מסקנתה, אולם לא מצאתי שיש בטענות אלו
- 12 כדי לשנות את המסקנה. המומחה מטעם הנתבעת והעדים ממשטרת ישראל העידו כי הגיעו למסקנה
- 13 לאור הממצאים והראיות שהיו בידיהם וכי לא חשבו שיש צורך בביצוע חקירה נוספת, וכי תמיד
- 14 ניתן לטעון שהיה ניתן לחקור עוד ולבצע בדיקות נוספות, אך במקרה זה לא היה בכך צורך.
- 15 גם נסיבות האירוע תומכות בטענת הנתבעת כי המנוח התאבד. המנוח נמצא ללא רוח חיים כשהוא
- 16 במיטתו, ראשו עטוף בניילון נצמד, חדרו נעול מבפנים ומבלי שנמצאו ראיות כלשהן לפריצה לחדרו
- 17 או להימצאות אדם אחר בחדר (דו"ח חקירת מז"פ מיום 7.1.18 - נספח 6 לתצהיר הנתבעת: "כל
- 18 הפתחים היו סגורים ונעולים", "לא נמצאו סימני כינסה בכוח לדירה"). על הגופה לא נמצאו סימני
- 19 מאבק או התנגדות מצד המנוח, הגם שהתובע תואר כ"בחור גדול מעל 100 ק"ג" ואף לא סימני
- 20 חבלה בחניכיים, בשפתיים או בכל חלק אחר בפנים (מזכר מיום 7.1.18 - נספח 6: "לאחר שיחה עם
- 21 הרופא **ז' ללא סימני חבלה נקי**"). גם המומחה מטעם התובעים העיד, כי אין כל "אינדיקציה
- 22 למאבק אינסטינקטיבי כנגד גורם כלשהו" (עמוד 64 לתמליל, שורות 3-4), וכי אין אינדיקציה
- 23 ממשית לרצח (עמוד 63, שורה 29). מכאן שבחירת המשטרה לשלול מעורבות גורם חיצוני במותו של
- 24 המנוח היא סבירה ואף יותר מכך.
- 25 מנגד, התובעים לא הצביעו על כל אינדיקציה לכך שמותו של המנוח לא נגרם כתוצאה מהתאבדות
- 26 ולא הציגו ראיה כלשהי לכך שמותו נגרם כתוצאה מסיבה אחרת (שעה שאין מחלוקת שאין המדובר
- 27 ב"מוות טבעי"). התובעים לא צירפו חוות דעת רפואית או חוות דעת פסיכאטרית.
- 28 תגובתם הראשונית של התובעים ושל הנוכחים בזירת המוות, תומכת אף היא במסקנה זו. כך בדיווח
- 29 הראשוני על המקרה, מיום 6.1.18 בשעה 11:47, שנתקבל ממד"א, נכתב: "**התקבל במשטרת ישראל**
- 30 **דיווח על התאבדות של בחור העונה לשם סרגיי סובוטין**" (דו"ח פעולה מיום 6.1.18). התובע העיד כי
- 31 הוא התקשר למד"א ואישר את האמור בהקלטה בה דיווח על התאבדות (עמוד 64 לתמליל מיום

בית משפט השלום בבית ים

ת"א 54619-12-20 סובוטין ואח' נ' לביטוח בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

- 1 מהר תשלחו" וכשנשאל "איך הוא נראה לך התאבד מה אתה רואה?" השיב: "נכנסנו שם שקית על
2 הראש ניילון..." והתובעת נשמעה כשהיא אומרת, בשיחה (השנייה): "בן מתאבד, בן מתאבד" (4/נ).
3 מתגבותם הראשונית של התובעים, עולה כי גם הם סברו, לאור נסיבות מציאת גופתו של המנוח, כי
4 המנוח התאבד וכי לא חשבו שאין זה סביר, לאור נסיבות המקרה. התובעת אף בחרה שלא להגיש
5 תצהיר ולא למסור עדות בתיק וגם בכך יש כדי לשמש לחובתה.
6
- 7 גם בהודעות הראשונות שפורסמו ברשתות החברתיות על ידי חבריו של המנוח (מוצג 1/נ) נכתב כי
8 המנוח שם קץ לחייו. מכאן שבזמן אמת כולם סברו שהמנוח התאבד.
9 בנסיבות אלו מצאתי לקבל את גרסת הנתבעת ולקבוע שהנתבעת עמדה בנטל המוטל עליה להוכיח
10 כי המנוח התאבד. אדרש אתה בקצרה לטענות התובעים לעניין זה.
- 11 **התייחסות תמציתית לטענות התובעים בדבר נסיבות מותו של המנוח**
- 12 38. כמפורט להלן, התובעים העלו מספר טענות שעיקרן בכך שחקירת משטרת ישראל נעשתה באופן
13 חסר וחלקי מבלי לבדוק עניינים מהותיים ומכאן שלא ניתן להסתמך עליה לצורך הוכחת התאבדותו
14 של המנוח שכן "לא ניתן לקבוע כי ממצאי חקירת המשטרה מובילים בהכרח לקביעה כי המנוח
15 אכן התאבד" (סעיף 15 לסיכומי התובעים). לטענתם, החוקרים התעלמו מראיות "שלא תאמו את
16 הקונספציה" שגיבשו ועל כן לא נשללה האפשרות שמותו של המנוח נגרם מסיבה אחרת. לטענתם,
17 משהסתמכה הנתבעת על חקירה זו, ממילא היא לא עמדה בנטל המוטל עליה להוכיח כי המנוח
18 התאבד. אדרש עתה לטענות התובעים בדבר הכשלים בחקירת המשטרה, אך אציין כבר עתה, כי
19 הנתבעת אינה נדרשת להוכיח שחקירת משטרת ישראל הייתה מושלמת וללא פגמים ואף לא שהיא
20 מובילה בהכרח לקביעה כי המנוח התאבד. עליה להוכיח (ברמת ההוכחה הנדרשת בהליך זה, כמפורט
21 לעיל) כי מותו של המנוח נגרם מהתאבדות, ולא לשלול כל אפשרות שמותו נגרם מסיבה אחרת.
- 22 39. לטענת התובעים משטרת ישראל לא שאלה את בני משפחת המנוח האם המנוח התאבד, מה היה
23 מצבו הנפשי של המנוח ומה הן הסיבות בגינן יתכן והתאבד, אולם (כמפורט לעיל), התובעים
24 מתעלמים מכך שהתובעים (ואף מד"א) דיווחו, בדיווח הראשוני, על התאבדותו של המנוח ולא העלו
25 כל השערה אחרת בדבר נסיבות מותו (גם לאחר זמן). אחותו של המנוח אף צירפה בשלב מאוחר את
26 ה"פתק" התומך במסקנה שהמנוח התאבד, מבלי לטעון דבר בעניין זה. דומה כי טענות התובעים
27 "נולדו" רק לאחר שהבינו כי בשל התאבדות המנוח הם אינם זכאים לתגמולי הביטוח.
- 28 40. עוד טוענים התובעים, כי המשטרה נמנעה לגבות עדות מכוון מד"א שהגיע ראשון לזירה, ולא נתנה
29 משקל לכך שהגופה הוזזה. אומנם יתכן שהיה מקום לחקור גם את הכוון, שהגיע ראשון לזירה לאחר
30 התובע. המומחה מטעם התובעים טען שלא היה צורך בחקירת הכוון, וכי די בראיות שהיו בתיק

בית משפט השלום בבית ים

ת"א 54619-12-20 סובוטין ואח' נ' לביטוח בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

- 1 החקירה, בעדות האב ובעדות הפרמדיק, מר בריבו, היוצרים "רצף" (עמוד 16 לתמליל, שורה 26
2 ואילך) אולם מר בקר העיד כי בדיעבד היה מקום לגבות ממנו עדות (עמוד 6 לתמליל, שורות
3 1-3 ועמוד 7, שורה 18). מכל מקום, דומה שגם אם היה מקום לגבות את עדותו של הכוון, לא היה
4 בכך לשנות את הממצאים – לא של נסיבות מציאת הגופה (בחדר סגור מבפנים וללא סימני מאבק
5 או חבלה) ולא של יתר הראיות שהובאו לעיל. התובע אף היה במקום ולא טען כי הכוון ביצע מעשים
6 כלשהם שיש בהם להשפיע על מסקנות החוקרים או על הראיות שעליהן הסתמכו.
- 7 מוספים התובעים כי המצב בו הייתה מצויה הגופה ("שוכב פרקדן, גבו ישר רגליו ישרות, ידיו
8 ישרות ומונחות לצד גופו, כשהוא מכוסה בשמיכה מעל לראשו", כפי שניתן לראות בצילום מס' 6
9 הגם שזה נעשה לאחר שהתובע ואנשים נוספים כבר היו בחדר) מלמדת על כך שהמנוח לא התאבד.
10 טענה זו לא הוכחה והמומחה מטעם הנתבעת טען כי אין בכך ללמד שהמנוח לא התאבד אלא שהוא
11 היה שלם עם החלטתו (עמודים 19 ו-20 לתמלול). התובעים מבקשים כי בית המשפט יעשה שימוש
12 בשכל הישר על מנת להסיק מהמצב בו נמצאה הגופה כי המנוח לא התאבד, אולם לא רק שעסקינן
13 בסוגיה שבמומחיות שהיה על התובעים להוכיח באמצעות חוות דעת פסיכיאטרית (שלא הובאה),
14 אלא שלא מצאתי כי השכל הישר מלמד שמצב הגופה מעיד על כך שהתובע לא התאבד, שכן אותן
15 הטענות יכולות להישמע גם אם (כטענת התובעים) מותו של המנוח היה נגרם מסיבה אחרת. אם
16 המנוח מת מסיבה אחרת (שלא פורטה) היה זה סביר שישכב פרקדן? שלא יהיו סימני מאבק או
17 פציעה על הגופה? שרגליו יהיו ישרות וידיו לצידי גופו? האם או "אינסטיקט החיים המצוי אצל כל
18 אדם" היה שונה? הטענה שהיה כבול לא הוכחה וגם האזיקים שנמצאו (ולא הובהר האם היו קשורים
19 למקרה) אינם מלמדים על כך שהיה כבול גם בידיו וגם ברגליו (שהרי נמצא רק זוג אזיקים אחד
20 מחובר ולא נמצאו סימני כבילה על הגופה). אוסיף לעניין זה, כי בחוות דעת התובעים נכתב כי
21 התובע, אשר מצא את הגופה, אינו זוכר אם מצא את הגופה מכוסה בשמיכה עד לראשו או מעל
22 לראשו.
- 23 לעניין בדיקת הניילון שבאמצעותו נחנק המנוח טוענים התובעים שתי טענות עיקריות: האחת – כי
24 לא נבדק אורכו של הניילון והאם די באורך זה כדי שניתן יהיה לכרוך אותו מספר פעמים סביב ראש
25 המנוח; השנייה – כי לא נבדקו תביעות אצבע מהניילון ומגליל הניילון. עוד טוענים התובעים כי על
26 פי תצהירו של התובע הוא הסיר את הניילון בקלות שכן הניילון לא היה מהודק ומכאן שהמנוח לא
27 יכול היה להיחנק הניילון.
- 28 הטענה לפיה המנוח לא מת כתוצאה מחנק שנגרם מהניילון הנצמד, אינה מתיישבת עם כל העדויות,
29 מהן עולה כי המנוח מת כתוצאה מחנק שנגרם מליפוץ הניילון הנצמד על ראשו, ואף לא עם דבריו
30 של התובע בשיחתו עם מד"א ("איך הוא נראה לך התאבד מה אתה רואה?" השיב: "נכנסנו שם
31 שקית על הראש ניילון..."). ממצאי הבדיקות השונות עולה כי המנוח נפטר מחנק ולא נמצאה כל
32 ראייה אחרת (ואף לא נטען אחרת). בתצהירו, התובע לא טען כי הניילון היה רופף, אלא שהוא לא

בית משפט השלום בבית ים

ת"א 54619-12-20 סובוטין ואח' נ' לביטוח בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

- 1 חוזק בנייר דבק (סעיף 12 לתצהיר: "אני רוצה לציין שלא היה לי שום קושי להוריד את הניילון
2 מהראש של סרגיי כי הניילון לא היה מהודק לצוואר שלו באמצעות נייר דבק או משהו אחר שיכול
3 למנוע את הסרתו") גם המומחה מטעם התובעים לא טען כי הניילון היה רופף, אלא ש"אדם המתכוון
4 להתאבד באמצעות חנק עצמי, ימנע את האפשרות לסכל את החנק ולהסיר את הניילון – זאת
5 בעזרת אמצעי להידוק הניילון סביב ראשו או צווארו כגון סרט הדבקה ... זאת במובחן (למשל)
6 ממקרה שבו אדם אחר מעורב במעשה מחזיק את קצה הניילון המלופף ... ובכך מונע ממנו בכוח
7 להסירו". מכאן שלא נטען כי המנוח לא נחנק כתוצאה מהנלייון, אלא שהיה בידו להסירו אם היה
8 רוצה בכך.
- 9 המומחה מטעם הנתבעת העיד כי ניתן לראות בעין שהניילון עטף את ראשו של המנוח ביותר משכבה
44 אחת וכי לא היה צורך בבדיקת האורך, וכי לא היה מקום לבחון את טביעות האצבע, שכן אין
10 מחלוקת שלאחר המוות אנשים נוספים נגעו בניילון וכי גם לפני המוות אנשים נוספים נגעו בניילון
11 ועל כן לא היה בכך לשנות וכי ספק אם כלל ניתן היה ליטול דגימת אצבע מהניילון המלופף. אציין
12 כי טענתו של המומחה לעניין בדיקת הגליל אינה נהירה ולא מצאתי שלא ניתן היה לבצע ביקת ט.ע.
13 לגליל. עם זאת, בענייננו אין כל אידיקציה למעורבותו של אדם אחר במוות, גם התובעים לא טענו
14 לכך, אלא העלו השערה סטמית למוות בעקבות תאונה במהלך אקט אוטואירואטי אפשרי (וגם זאת
15 טענו בשלב מאוחר) אולם לא נמצאה כל עדות לכך או לכך שהמנוח פעל באופן דומה בעבר. לא נמצאו
16 סימני מאבק או התנגדות ומנח הגופה אינו מלמד על כך. לא הובהר האם בניילון נצמד (בניגוד לניילון
17 "סתם") יש הכרח בהידוקו על ידי דבר מה נוסף על מנת להצליח להתאבד ולא הובהר כיצד היה
18 בנייר דבק למנוע מהמנוח להסיר את הניילון אם היה חפץ בכך. כעולה מהעדויות, החוקרים הגיעו
19 למסקנה שהמנוח התאבד וחרו שלא לבצע בדיקות נוספות לשם ביסוס המסקנה (ועל כן גם בחרו
20 בסופו של יום שלא לנתח את הגופה). גם כאן, יתכן והיה מקום לנסות ולבצע בדיקות נוספות, דוגמת
21 בדיקת טביעות אצבע מגליל הניילון, אך אני סבור שלא היה בהן לשנות את המסקנה.
- 22
- 23 45. אשר לטענתם בעניין האזיקונים: בזירת המוות נמצאו שני אזיקונים מחוברים, רחוק ממיטת
24 המנוח. לא הובהר לצורך מה אלו שימשו (אם הם כלל קשורים לנסיבות המוות) ככל ששימשו
25 להידוק הניילון על ראשו של המנוח (טענה שלא נטענה והמוגדת לעדות התובע) ממילא אין בכך
26 לסייע לתובעים אלא להפריך את טענתם בדבר הניילון הרופף (אותה דחיתי ממילא כמפורט לעיל).
27 על גופו של המנוח לא נמצאו סימנים של כבילת ידיו או רגליו באזיקונים ומכל מקום בשני
28 האזיקונים המחוברים (שנמצאו רחוק ממיטת המנוח) אין די כדי לכבול את כל גפיו של המנוח.
- 29 46. הטענה בדבר ה"מזכר" של פקד שמעון עוז אכן מעלה תהיות, שעה שציין בו דברים שלא מצאו ביטוי
30 בעדות התובעים ובתיק החקירה. לא לעניין דבריהם שהמנוח היה בדיכאון ולא לעניין עדות האם,
31 שנטען כי נגבתה אך לא נמצאה בתיק החקירה. מומחה התובעים הסכים שמזכר זה מעורר תהיות

בית משפט השלום בבית ים

ת"א 54619-12-20 סובוטין ואח' נ' לביטוח בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

- 1 (עמוד 32 לתמליל, שורות 1-4). אולם המסקנה בדבר נסיבות מותו אינה נסמכת על מזכר זה ודי
- 2 בראיות הנוספות לשם כך.
- 3 47. גם הטענה בדבר אי עריכת "פרופיל התאבדות" תוך הפניה לעדויות מכריו של המנוח אינה משנה
- 4 את מסקנתי. העדים שהובאו על ידי התובעים העידו כי הם הופתעו מכך שהמנוח התאבד, אולם אין
- 5 בכך להוכיח שהוא לא התאבד. מצאתי לקבל את טענת הנתבעת, כי בהרבה מקרים סביבתו של
- 6 המתאבד אינה ערה למצבו ומופתעת מהמעשה לאחר שזה נעשה. אוסיף, כי חלק מהעדים אף כתבו
- 7 ברשתות החברתיות, בסמוך למותו של המנוח, כי הוא התאבד. זאת, בדומה למשפחתו שדיווחו כך
- 8 בתגובתם הראשונית, מבלי שהעלו פליאה או סימני שאלה בדבר מסקנה זו. פורפיל פסיכולוגי של
- 9 המנוח לא נערך גם על ידי התובעים ואין בעדויות מכריו לשמש תחליף לכך. ממילא אף אין בטענתם
- 10 כדי לשלול את המסקנה כי המנוח התאבד, ואין בטענותיהם לגבור על הראיות שהובאו לעיל,
- 11 התומכות במסקנה זו.
- 12 48. מכל מקום, עיקר טענות התובעים בכך שנפלו פגמים בחקירת משטרת ישראל וכי לא בוצעו מספר
- 13 בדיקות שהיה עליה לבצע. לפיכך טוענים התובעים, כי אם בדיקות אלו היו מבוצעות יתכן ומסקנת
- 14 משטרת ישראל בדבר נסיבות המוות היו משתנות ועל כן אין די בבדיקות ובדוחות שהוצאו כדי
- 15 להוכיח שהמנוח התאבד.
- 16 49. כאמור, התובעים אינם מצביעים על ראיות שיש בהן ללמד שהמנוח לא התאבד, לבד מטענות בדבר
- 17 אופיו של המנוח וההפתעה של חבריו ומכריו מכך, ללא תמיכה של חוות דעת פסיכיאטרית. התובעים
- 18 אף לא הציגו כל ראיה לכך שמותו של המנוח נגרם מסיבה כלשהי אחרת. טענתם היא אך שהראיות
- 19 בתיק אינן מספיקות לשם הוכחת סיבת המוות (הוכחה שעל הנתבעת מוטל להוכיחה).
- 20 50. אומנם ניתן היה לבצע בדיקות נוספות, ויתכן ואף היה מקום לכך, ואף יתכן שהמשטרה נמנעה
- 21 מלעשות כן כי כבר גיבשה את מסקנתה בדבר התאבדותו, אולם גם אם נפלו כשלים מסוימים
- 22 בחקירת המשטרה בשלבים שונים של החקירה, אין בכך כדי לשנות את העובדה שהבדיקות שכן
- 23 נעשו והראיות שכן קיימות תומכות במסקנה שהמנוח התאבד (ברמה הנדרשת בהליך זה).
- 24 51. אזכיר כי משטרת ישראל הגיעה למסקנה כי המנוח התאבד (ועל כן אף נמנעה מלבצע בדיקות
- 25 מסוימות) עוד בטרם התגלה ה"פתק" ותוך הסתמכות על "מכתב מוות" אחר, שהתברר כי הוא כלל
- 26 אינו "מכתב מוות". לפיכך גם אם נפל כשל בעניין זה ובעת שהחליטה המשטרה לקחת בחשבון גם
- 27 את העובדה שנמצא בזירה "מכתב מוות" (שלא היה) וגם אם בשל כך נמנעה מלבצע נתיחה לגופה,
- 28 הרי שבסופו של יום התברר כי אכן היה מכתב שכזה (ה"פתק") בטלפון של המנוח (שהתגלה רק
- 29 בשלב מאוחר).
- 30 52. הליך זה אינו נגד משטרת ישראל ואינו עוסק בחקירת המשטרה, באופן ישיר, אלא בשאלה האם
- 31 לאור הממצאים שנתגלו והראיות שהוצגו, שחקירת המשטרה היא אחת מהן (גם אם משמעותית)

בית משפט השלום בבית ים

ת"א 54619-12-20 סובוטין ואח' נ' לביטוח בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

- 1 עמדה הנתבעת בנטל המוטל עליה להוכיח כי המנוח התאבד. זאת ברמה הנדרשת בהליך האזרחי
- 2 ולא ברמה הנדרשת בהליך פלילי (מעל לכל ספק סביר). לאור המפורט לעיל, מצאתי כי הנתבעת
- 3 עמדה בנטל המוטל עליה.
- 4 53. עוד אציין, כי הגם שהתובעים טענו לכשלים בחקירה, גם המומחה מטעמם לא הגיע למסקנה
- 5 שהמנוח לא התאבד או כי מותו נגרם מסיבה אחרת. לא רק שלא הובאה כל ראיה לסיבת מוות
- 6 אחרת, אלא שהמומחה מטעם התובעים אף העיד כי בהחלט היה ניתן להגיע למסקנה שהמנוח
- 7 התאבד אם היו מבצעים את כל הבדיקות שציין בחוות דעתו (עמוד 51 לתמליל מיום 18.9.22, שורה
- 8 37 עד עמוד 52, שורה 10). ומשהוצג לו ה"פתק" שנמצא במכשיר הטלפון של המנוח הבהיר, כי אם
- 9 ה"פתק" אותנטי ונכתב בסמוך למועד בו הלך המנוח לעולמו, יש בכך לתמוך במסקנה שהמנוח
- 10 התאבד ולהטות "את המאזניים לכיוון התאבדות מאשר לנסיבות אחרות" (עמוד 60 לתמליל, שורה
- 11 19, עד עמוד 31, שורה 22).
- 12 54. לאור כל האמור לעיל, מצאתי לקבוע כי הנתבעת עמדה בנטל המוטל עליה להוכיח כי המנוח התאבד,
- 13 וכי הראיות שהביאה מספיקות בהליך זה.
- 14 **התייחסות קצרה לטענות נוספות שהעלו התובעים**
- 15 55. אשר לטענת התובעים, כי הנתבעת לא פירטה במכתב הדחיה את סיבת הדחיה, ועל כן היא אינה
- 16 יכולה להסתמך עליה: דומה כי טענה זו נזנחה על ידי התובעים, הלכה למעשה, בסיכומיהם (בהם
- 17 רק ציינו את הטענה ללא כל פירוט) ועל כן די בכך כדי לדחותה. למעלה מן הצורך אציין, כי סיבת
- 18 הדחיה פורטה במכתב הדחיה (נספח 9) ועל כן יש לדחות את הטענה גם לגופה.
- 19 56. בסעיף 1 למכתב זה צוין מפורשות כי: **"בהתאם להוראת הפוליסה, נספח 399 סעיף 7 "חריגים**
- 20 **והגבלות לחבות החברה": "החברה תהיה פטורה מתשלום סכום הביטוח אם נגרם מות המבוטח**
- 21 **עקב התאבדות תוך שנה מיום תחילת הביטוח, או מיום חידוש הפוליסה לאחר שבוטלה...". לאור**
- 22 **האמור אנו נאלצים לדחות את התביעה".**
- 23 57. בנסיבות אלו טענת התובעים כי מכתב הדחיה היה חסר אינה נהירה וטוב עשו התובעים משזנחו
- 24 טענה זו.
- 25 58. אשר לטענת התובעים כי הנתבעת אינה רשאית להסתמך על הסייג שבסעיף 7 לפוליסה משלא מסרה
- 26 למבוטח עותק מהפוליסה: מצאתי לדחות גם טענה זו. ראשית, לא הוכח שהפוליסה לא נשלחה
- 27 למנוח; טענה זו אף לא נטענה בכתב התביעה כעילה עצמאית. לא נטען בכתב התביעה שהנתבעת
- 28 אינה זכאית להסתמך על סעיף 7 לפוליסה, אלא אך שלטענת התובעים הפוליסה לא הומצאה להם
- 29 (סעיף 5 לכתב התביעה); שנית – הסייג המופיע בפוליסה מופיע אף בהוראת החוק (סעיף 50 לחוק

בית משפט השלום בבית ים

ת"א 54619-12-20 סובוטין ואח' נ' לביטוח בע"מ ואח'

תיק חיצוני:

1 חוזה הביטוח) וממילא הנתבעת רשאית להסתמך על הסעיף גם ללא הפוליסה וגם אם לא שלחה את
2 הפוליסה לתובעים. למעלה מן הצורך אוסיף לעניין זה, כי ככלל אדם הגורם במכוון לקרות האירוע
3 הביטוחי אינו זכאי לתגמולי הביטוח, המחוקק החריג מקרה של התאבדות ממקרים אלו, אך סייג
4 התחרגה בכך שהיא לא תחול אם ההתאבדות אירעה בשנה הראשונה של הביטוח (ראו הפסיקה
5 שהובאה לעיל); ואחרון – אין לשלול מקרים בהם גם אם לא נשלחה למבוטח הפוליסה, המבטח
6 רשאי להסתמך עליה, שעה שהמבוטח היה מודע לתנאי הפוליסה או היה צריך להיות מודע לתנאים
7 אלו (ובענייננו עסקינן כאמור בהוראת חוק שאמורה להיות ידועה לכל) ושעה שהמבוטח לא עשה
8 דבר על מנת לבקש את הפוליסה. התובעים אף צירפו את תנאי הפוליסה לכתב התביעה (כנספח 8).
9 לטענתם המסמכים שצירפו "הורדו" מאתר האינטרנט של הנתבעת, ועל כן גם אם אקבל טענתם,
10 דומה שהיה בידיהם לעיין בתנאי הפוליסה, בזמן אמת, כפי שעשו עת הגישו את התביעה. אוסיף
11 לעניין זה, כי בנסיבותיו המצערות של מקרה זה, דומה כי לא היה בידיעת המנוח על תנאי הפוליסה
12 כדי לשנות את מעשיו ואת תוצאות מעשיו המצערות.

סוף דבר

13
14 59. לאור כל האמור לעיל, התביעה נדחית במלואה.
15 60. לאור נסיבותיו המצערות של המקרה ובשים לב לעמדתה הראויה של הנתבעת בעניין ההוצאות
16 (סעיף 25 לסיכומי התשובה) לא מצאתי לחייב את התובעים בהוצאות וכל צד יישא בהוצאותיו.
17
18

19 ניתן היום, י"א תשרי תשפ"ד, 26 ספטמבר 2023, בהעדר הצדדים.
20
21

22 אודי הקר, שופט
23